

เอกสารแนบ

ผลงานที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมาย ประสบความสำเร็จตามภารกิจ
แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและเป็นแบบอย่างได้
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2569

ผลงานชิ้นที่ 2 กลุ่ม/หน่วยที่รับผิดชอบ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ชื่อผลงาน รูปแบบการนิเทศ MENTOR MODEL โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) เป็นฐาน
เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดทำโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยของครูปฐมวัย ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

หลักการและเหตุผล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1 เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย จะประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาในสังกัด โดยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อปูพื้นฐานในการเรียนระดับประถมศึกษา และเพื่อนำนโยบายสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเร่งด่วน จึงกำหนดเป็นนโยบายหลักในการขับเคลื่อนทุกโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการพัฒนาตามลำดับขั้นต่อเนื่อง เพื่อเกิดผลตามเป้าหมาย โดยการพัฒนาสมรรถนะครูรอบด้าน สู่การพัฒนาการสมวัยของเด็กปฐมวัย

จากการลงพื้นที่นิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาปฐมวัยและโครงการที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการสมวัยของเด็กปฐมวัย ได้แก่ โครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย โครงการพัฒนาทักษะทางสมอง EF การจัดประสบการณ์เรียนรู้ Active Learning พบว่า ผลการประเมินพัฒนาการด้านสติปัญญาระดับคุณภาพดีในภาพรวมมีค่าร้อยละยังไม่ถึงเกณฑ์เป้าหมาย ครูปฐมวัยขาดทักษะในการจัดกิจกรรมและการจัดทำโครงการ ไม่ชอบเขียนผลงานทางวิชาการ รวมถึงจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ AAR หลังการนิเทศ พบว่า ครูปฐมวัยต้องการพี่เลี้ยงและการดูแลแนะนำในการทำงานเฉพาะทาง ได้แก่ การทำโครงการ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการทำผลงานทางวิชาการ เป็นต้น จึงเกิดแนวความคิดในการพัฒนาสมรรถนะครูรอบด้านในการทำงาน โดยเฉพาะทักษะการจัดกิจกรรมตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ซึ่งทุกโรงเรียน เมื่อเข้าร่วมโครงการต้องส่งผลงานโครงการ เพื่อประเมินและคงสภาพตราพระราชทานทุกปีการศึกษาและกิจกรรมยังช่วยส่งเสริมพัฒนาการสมวัยยิ่งขึ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยและขับเคลื่อนโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ทุกปีการศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยและดูแลโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย อย่างต่อเนื่องซึ่งคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาในสังกัด ศึกษาในเทศก์ และครูแกนนำของโรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้ง 5 อำเภอ โดยจัดการประชุมวางแผนการดำเนินงานตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ทุกปีการศึกษา เน้นการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยรอบด้านสู่พัฒนาการสมวัยของเด็กปฐมวัย ซึ่งโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการทุกโรงเรียนและต้องส่งผลงานเมื่อครบรอบการประเมินเพื่อรับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ในปัจจุบันได้มีนโยบายส่งเสริมให้ครู

จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลายตามแนวคิด Active Learning ผ่านกิจกรรม 6 กิจกรรมหลักและบูรณาการโครงการที่ช่วยส่งเสริมทักษะต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมสืบเสาะหาความรู้ การทดลองและการทำโครงงานตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย และกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางสมอง EF เป็นต้น จึงเกิดแนวคิดในการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการทำโครงงานตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย สำหรับครูปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการนิเทศ MENTOR MODEL ด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) เป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดทำโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยระดับปฐมวัย โดยใช้รูปแบบการนิเทศ MENTOR MODEL ด้วยกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) เป็นฐาน
2. เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัด ได้รับการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีพัฒนาการสมวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. ครูปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดที่เข้าร่วมโครงการและครบรอบการประเมินได้รับการพัฒนาสมรรถนะในการจัดทำโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยระดับปฐมวัย ร้อยละ 100
2. เด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดที่เข้าร่วมโครงการและครบรอบการประเมิน มีผลการประเมินพัฒนาการสมวัยทั้ง 4 ด้าน คือร่างกาย อารมณ์ –จิตใจ สังคม และสติปัญญา อยู่ในระดับคุณภาพ 3 ร้อยละ 90 ขึ้นไป
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในสังกัด

เชิงคุณภาพ

1. ครูปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดที่เข้าร่วมโครงการและครบรอบการประเมิน มีทักษะและความสามารถในการจัดทำโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยระดับปฐมวัยได้อย่างถูกต้อง
2. เด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดที่เข้าร่วมโครงการและครบรอบการประเมินมีพัฒนาการสมวัย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคมและสติปัญญา ผ่านระดับคุณภาพ 3 ตามเป้าหมาย
3. มีเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะครูระดับปฐมวัยที่เข้มแข็งและเป็นแบบอย่างที่ดี

วิธีการดำเนินงาน

รูปแบบวิธีการใช้นวัตกรรม ได้บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพทำงานประสานสัมพันธ์กันและดำเนินการแบบองค์รวม ตามวงจรคุณภาพ P D C A หรือวงจรเดมมิง ไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ร่วมวางแผน : Plan

1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คณะศึกษานิเทศก์เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน และครูปฐมวัยโรงเรียนต้นแบบและเครือข่าย

2. คณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อหาวิธีการและแนวทางการพัฒนาและส่งเสริม

3. จัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อพัฒนาครูปฐมวัยและการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน

ในสังกัดโดยใช้โรงเรียนต้นแบบและเครือข่ายเป็นแบบอย่างในการพัฒนาร่วมกัน รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ ที่ช่วยสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาร่วมกัน ได้แก่ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ(สสส.) และสำนักพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ร่วมปฏิบัติงานตามแผน : D

1. ดำเนินงานตามแผนและโครงการตามระยะเวลา โดยมีคณะกรรมการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนต้นแบบและเครือข่ายเป็นคณะทำงาน

2. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ การอบรมพัฒนาครูปฐมวัยในรูปแบบออนไลน์ และ ON SITE โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้ กิจกรรม PLC ผ่านระบบออนไลน์และ ON SITE ตามสถานการณ์

ขั้นตอนที่ 3 ร่วมประเมินผล : Check

คณะกรรมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัย ร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติงาน เมื่อจัดกิจกรรม โดยใช้กระบวนการตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 4 ร่วมแก้ไข/ปรับปรุง : Act

คณะกรรมการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยนำข้อมูลมาสรุปอภิปรายผล แก้ไขและปรับปรุง หากไม่บรรลุผลสำเร็จ กลับไปทบทวน และวางแผนการดำเนินงานและการพัฒนาซ้ำจนกว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

รูปแบบ/เทคนิค ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

จากแผนภาพโมเดลการนิเทศ MENTOR MODEL โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นฐาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดทำโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยของครูปฐมวัย สังกัด สพป.อุตรดิตถ์ เขต 1 สามารถนำมาสังเคราะห์กระบวนการเพื่อเขียนในส่วนของ "กระบวนการพัฒนาผลงาน / วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)" ตามโครงสร้างระบบเชิงรับ-รุก (Input - Process - Output - Outcome) ได้ดังนี้

กระบวนการขับเคลื่อน (Process : MENTOR MODEL)

หัวใจสำคัญของกระบวนการคือ MENTOR 6 ขั้นตอน ซึ่งทำงานร่วมกันในลักษณะจิ๊กซอว์ที่เชื่อมโยงและหนุนเสริมกันผ่านกระบวนการ PLC

M : Management (การบริหารจัดการ) การวางแผน จัดสรรทรัพยากร กำหนดปฏิทินการนิเทศ และวางโครงสร้างการทำงานร่วมกันระหว่าง สพป.อุตรดิตถ์ เขต 1 กับสถานศึกษา

E : Expert (ผู้เชี่ยวชาญ ชำนาญ) การดึงศักยภาพของศึกษานิเทศก์ ครูแกนนำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ เข้ามาให้ความรู้ คำปรึกษา และเทคนิคเฉพาะทางในการจัดทำโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย

N : Network (เครือข่าย) การสร้างและใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียน ครูปฐมวัย และครูแกนนำ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

T : Technology (เทคโนโลยี) การนำแพลตฟอร์ม ดิจิทัล หรือสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร จัดเก็บข้อมูล นิเทศทางไกล และเป็นคลังการเรียนรู้ให้ครูเข้าถึงได้ง่าย

O : Observation (การสังเกต) การลงพื้นที่หรือใช้ระบบออนไลน์ในการเปิดชั้นเรียน (Open Class) สังเกตการจัดกิจกรรมการทดลองและโครงงานวิทยาศาสตร์ของครูในห้องเรียนจริง เพื่อให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์

R : Reflection & Reporting (การสะท้อนคิดและรายงาน) การร่วมกันสะท้อนผล (AAR) หลังการสังเกตชั้นเรียน เพื่อให้ครูเห็นจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา นำไปสู่การปรับปรุงแผนจัดการเรียนรู้ และทำการสรุปรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ

การสังเคราะห์นวัตกรรม: MENTOR MODEL ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการ PLC สามารถวางโครงสร้างของ M-E-N-T-O-R โดยใช้กิจกรรม PLC เป็นฐานหลักในการขับเคลื่อน (Plan-Do-See) ดังนี้

1. กระบวนการ PLC (Plan): ศึกษานิเทศก์จัดตั้งกลุ่ม PLC เครือข่ายครูปฐมวัย ร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหา (Mapping) ในการจัดทำโครงงานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยของปีที่ผ่านมา พร้อมทั้งสร้างแรงบันดาลใจ (Motivation) ขึ้นให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัย

2. กระบวนการ PLC (Plan): ศึกษานิเทศก์เป็นผู้สนับสนุน (Facilitator) เติมเต็มองค์ความรู้ เทคนิคการตั้งคำถาม และการออกแบบโครงงานวิทยาศาสตร์แบบสืบเสาะ (Inquiry) ให้กับครูผ่านการทำ Workshop หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวง PLC ก่อนลงมือปฏิบัติจริง

3. กระบวนการ PLC (Do): ครูปฐมวัยนำความรู้ไปออกแบบโครงงานของตนเอง โดยมีศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่เป็นเข็มทิศ (Navigator) คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางผ่านช่องทางออนไลน์หรือออฟไลน์อย่างใกล้ชิด เมื่อครูพบปัญหาในการเตรียมสื่อหรือการจัดกิจกรรมให้เด็ก

4. กระบวนการ PLC (Do): ครูนำแผนการจัดทำโครงงานไปใช้จริงกับเด็กปฐมวัย โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนหรือเครือข่าย เพื่อพูดคุย แลกเปลี่ยนแผนการสอน (Lesson Study) และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5. กระบวนการ PLC (See/Action): นำผลจากการสังเกตมาสะท้อนคิด (AAR - After Action Review) ร่วมกันในวง PLC เพื่อปรับปรุงและพัฒนา จากนั้นศึกษานิเทศก์ทำการประเมินผลสมรรถนะ คัดเลือกผลงานโครงการที่โดดเด่น และจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติมอบเกียรติบัตรระดับเขตพื้นที่ฯ เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ

ผลสำเร็จ

เชิงปริมาณ

1. ครูปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดที่เข้าร่วมโครงการและครบรอบการประเมิน ได้รับการพัฒนาและสามารถจัดทำโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยระดับปฐมวัยได้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 90
2. เด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดที่เข้าร่วมโครงการและครบรอบการประเมินมีพัฒนาการสมวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพดี ร้อยละ 90 ขึ้นไป
3. มีเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยที่มีความเข้มแข็งและเป็นแบบอย่างที่ดี

เชิงคุณภาพ

1. ครูปฐมวัยโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการและครบรอบการประเมิน มีความสามารถในการจัดทำโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ได้อย่างถูกต้องตามเกณฑ์การประเมิน โดยมีที่ปรึกษาโครงการครูแกนนำในการดูแลแนะนำจนงานสำเร็จตามเป้าหมาย และผ่านการประเมินได้รับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ซึ่งถือเป็นผลงานรางวัลระดับชาติ
2. ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียน ระดับปฐมวัย ปีการศึกษา 2566-2568 มีผลประเมินคุณภาพระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผ่านระดับคุณภาพ 3 ร้อยละ 90 ทั้ง 4 ด้านเป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยของเขตพื้นที่การศึกษา ตามตัวชี้วัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
3. ทุกโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัยครบทุกโรงเรียน ทุกปีการศึกษา จะมีโรงเรียนที่ครบรอบการประเมินต้องส่งผลงานคงสภาพรับตราพระราชทาน ซึ่งครูปฐมวัยจำเป็นต้องได้รับการดูแล แนะนำในการพัฒนางานให้ถูกต้องตามเกณฑ์การประเมิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุตรดิตถ์ เขต 1 จึงได้ดำเนินการส่งเสริม ดูแล แนะนำ โดยใช้การนิเทศแบบพี่เลี้ยงและการสะท้อนคิด ด้วยกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนางานร่วมกันจนสำเร็จ โดยครูปฐมวัยแกนนำทั้ง 5 อำเภอ ทำให้โรงเรียนที่ส่งผลงานผ่านการประเมินและได้รับตราพระราชทานบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ระดับปฐมวัย ซึ่งถือเป็นรางวัลระดับชาติ จาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้
4. ผลของการพัฒนาสมรรถนะครูและส่งเสริมความสามารถในการจัดทำผลงานทางวิชาการและโครงการและมีวิธีปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาปฐมวัย (Best Practice) และมีผลงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี ทุกปีการศึกษาศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบการดำเนินงานเป็นตัวแทนระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ส่งผลให้ผลงานได้รับรางวัล Best Practice ระดับจังหวัดและระดับภูมิภาค (ศึกษาธิการภาค 17)

การเผยแพร่

1. เผยแพร่ทางเว็บไซต์ประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายุตรดิตถ์ เขต 1
2. เผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ ได้แก่ กลุ่มไลน์ ครูปฐมวัย และเฟซบุ๊ก เพจครูปฐมวัย UTD1
3. การจัดนิทรรศการแสดงผลงานมหกรรมวิชาการ ระดับจังหวัดอุตรดิตถ์ 7 สิงหาคม 2569